

TWEEDE QUICKSCAN LEEFOMSTANDIGHEDEN NOODOPVANG ASIELZOEKERS

maart 2022

Sinds augustus 2021 is er geen plek meer in asielzoekerscentra. Door lange wachttijden, het sluiten van veel locaties, en een toegenomen aantal asielverzoeken is het crisis in de opvang. Inmiddels wonen duizenden asielzoekers in tijdelijke noodopvanglocaties. Locaties die vaak niet bedoeld zijn voor bewoning, zoals evenementenhallen en tenten. De leefomstandigheden zakken er door de humanitaire ondergrens, concludeerden we in onze vorige quickscan in december. Inmiddels zijn we ruim twee maanden verder en is het opvangtekort nog minstens zo acuut. Het tijdelijke karakter van de noodopvang verdwijnt, en de mentale en fysieke conditie van bewoners verslechtert. Ondanks herhaaldelijke alarmbellen van onder andere VluchtelingenWerk Nederland, het College voor de Rechten van de Mens, de Nationale Ombudsman, het Rode Kruis en Unicef is het besef van urgentie bij het kabinet en gemeenten onvoldoende om de noodzakelijke doorbraak te forceren. De verschrikkelijke ontwikkelingen in Oekraïne, waardoor het aannemelijk is dat er op korte termijn meer opvangplekken nodig zijn, zijn reden te meer om de huidige situatie in de noodopvanglocaties te verbeteren en tegelijkertijd werk te maken van structurele reguliere opvang bij voorkeur in kleinschalige locaties.

Quickscan noodopvanglocaties

VluchtelingenWerk heeft met een inventarisatie bij 22 noodopvanglocaties de leefomstandigheden in kaart gebracht. In totaal zijn er ongeveer 37 noodopvanglocaties met 7000 bewoners waaronder 1500 kinderen. De 22 onderzochte locaties vormen een representatief beeld van alle noodopvanglocaties. In deze 22 locaties wonen ruim 5200 asielzoekers en vluchtelingen. In het grootste deel, 13 locaties, verblijven ook kinderen. Er zijn ruwweg vier soorten locaties. Grootschalige locaties (9) zoals evenementenhallen, tenten en kazernes. Zes locaties bestaan uit één of meerdere boten. Vijf locaties zijn hotels of groepsaccommodaties. Daarnaast zijn er twee gebouwen zoals een oude school en een voormalig kantoor. Het grootste deel (3000 mensen) verblijft in één van de grootschalige noodlocaties in de vorm van evenementenhallen, tenten of kazernes. Daar verblijven per locatie rond de 300 tot 400 mensen, met als uitschieter de evenementenhal in Leeuwarden waar sinds november 2021 600 mensen wonen. In de vier grootschalige hallen of tenten verblijven in totaal 250 kinderen.

In de noodopvanglocaties verblijven niet alleen asielzoekers maar net als in de reguliere azc's ook veel vluchtelingen met een verblijfsstatus. Ongeveer een derde heeft al een verblijfsvergunning. Het gaat vooral om Afghaanse evacués en gezinsherenigers (nareizigers).

De meeste van de door ons onderzochte locaties zijn in november (8) en in december (7) geopend. De locatie voor de Afghaanse evacués in Zeist opende eind augustus. Vier andere locaties zijn al sinds september of oktober open, zoals bijvoorbeeld de Zeelandhallen in Goes. Een deel van de asielzoekers en vluchtelingen verblijft dus al een halfjaar in de noodopvang.

Zeelandhallen Goes. Foto: ANP

1. Rust en veiligheid

Er is geen sprake van rust in de grootschalige hallen en tenten. De dunne wandjes rond de units zijn gehorig en reiken niet tot het plafond. Je hoort altijd wel een kind huilen, zeker 's nachts, en geluiden van veel andere bewoners. In de noodopvang in Leeuwarden kan iedereen makkelijk vanaf het bovenste stapelbed in de unit van de burens kijken. In de hal in Goes zijn geen scheidingswanden. In deze hal staan rijen stapelbedden gescheiden door een kast met een locker en een koelkastje. Alle bewoners in de noodopvang moeten kamers of units met andere onbekende bewoners delen. Dit varieert van 2 tot 12 personen. Alleen gezinnen kunnen soms samen in één unit verblijven. In maar liefst 10 van de 22 locaties wordt aangegeven dat bewoners niet goed kunnen slapen. Het gaat vooral om de grootschalige locaties waar het 's nachts te lawaaiig, te gehorig en ook vaak te licht is.

"Met zoveel mensen in dezelfde ruimte, is er nooit rust. Je staat op met herrie en gaat naar bed met herrie. Er is nergens een plek waar het eventjes stil is of waar je eventjes alleen kunt zijn. Toch voel ik mij eenzaam."
(Bewoner grootschalige noodopvanglocatie)

"'s Nachts is het niet stil. Het zijn open ruimtes zonder plafonds en deuren. Acht personen in één ruimte. Het licht gaat om 22:00 uit en altijd om 08:00 uur weer aan, alsof er schijnwerpers aangezet worden. Een cliënt vertelt dat hij altijd pas om 2:00 uur naar bed gaat, hij is dan zó moe, dat hij dan wel in slaap valt."

Veiligheid

Er zijn meerdere redenen waarom een deel van de bewoners zich niet veilig voelt in de noodopvang. Alleenstaande moeders met kinderen, die in de tenten in Schinnen verblijven samen met veel alleenstaande mannen, willen zo snel mogelijk naar een azc verhuizen. In de noodopvang in Leeuwarden hebben de units geen deuren maar een gordijntje. Twee vrouwelijke bewoners melden dat er een keer 's nachts een vreemde man naast hun bed stond. Ook geldt voor de alleenstaande moeders dat ze hun kinderen niet 's nachts alleen durven te laten als een ander kind naar de wc moet. In dat geval worden alle kinderen dan wakker gemaakt en moeten mee naar het sanitairblok dat zich in een hoek van de enorme hal bevindt. Over meerdere locaties wordt aangegeven dat religieuze minderheden en lhbt'i-ers zich er niet veilig voelen. In twee locaties zijn meerdere incidenten geweest vanwege spanningen tussen bepaalde bevolkingsgroepen. Opvallend is dat onenigheden, opstootjes en enkele meer ernstige incidenten hoofdzakelijk bij de grootschalige locaties wordt gemeld.

"Ik voel me, als volwassen man, al niet veilig. Laat staan hoe kinderen zich hier moeten voelen. Er zijn beveiligers aanwezig en zijn doen hun best, maar toch zijn er dagelijks kleine of grotere opstootjes. Voor de zekerheid maak ik geen oogcontact." (Bewoner grootschalige noodopvanglocatie)

Pakketje verzorgingsproducten. Foto: ANP

2. Basisbehoeften

Voedsel en leefgeld

Normaal gesproken krijgen asielzoekers en vluchtelingen, die in een asielzoekerscentrum verblijven leefgeld uitgekeerd (12,95 per week) voor kleding en andere persoonlijke uitgaven. Als asielzoekers en vluchtelingen zelf kunnen koken en hun maaltijden bereiden, ontvangen ze daarvoor eetgeld. Voor een alleenstaande is dit 47 euro per week. Voor ontbijt en lunch is de vergoeding voor een alleenstaande 31 euro per week. Bij meerpersoonshuishoudens wordt een lager bedrag per persoon verstrekt. In alle asielzoekerscentra (behalve azc Gilze) kunnen asielzoekers zelf al hun maaltijden bereiden. In de meeste noodopvanglocaties krijgen asielzoekers helemaal geen geld. Zij krijgen alle maaltijden verstrekt en een pakketje met verzorgingsproducten, zoals zeep en shampoo. Zij hebben dus geen geld voor beltegoed, vervoer of om iets voor zichzelf of hun kinderen aan te schaffen. Nu het verblijf langer duurt, wordt bij meerdere locaties aangegeven dat het al maandenlang zonder geld moeten leven als steeds knellender wordt ervaren. Bij de 22 onderzochte locaties is het slechts in 3 daarvan voor bewoners mogelijk om zelf te koken. Bij een grotere noodopvang in Groningen zijn daarvoor keukenunits geplaatst. In 14 van de 22 locaties krijgen de bewoners ontbijt, lunch en avondeten verstrekt. In een aantal locaties geven bewoners aan dat er te weinig keus is en soms ook te weinig eten. Een blijvend probleem is dat niet alle kinderen de verstrekte (brood) maaltijden lusten en dan te weinig eten. Ouders maken zich daar grote zorgen over en hebben geen geld om ander voedsel voor hun kinderen aan te schaffen. In één locatie is een kind doorverwezen naar het ziekenhuis vanwege ondervoedingsverschijnselen. Bij 8 locaties verstrekt het COA inmiddels eetgeld om zelf ontbijt en lunch te kopen. Bij 3 locaties zal dit binnenkort gebeuren.

Alle vluchtelingen en de asielzoekers die een nader gehoor hebben gehad zouden overeenkomstig de regelgeving leefgeld moeten krijgen. Voor zover VluchtelingenWerk kan beoordelen krijgen inmiddels alle vluchtelingen leefgeld. Dit heeft vaak lang geduurd omdat het opzetten van de administratieve processen bij iedere locatie veel tijd kost. In een azc krijgen de asielzoekers en de vluchtelingen direct leefgeld uitgekeerd. In hoeverre asielzoekers die daar recht op hebben ook hun leefgeld krijgen uitgekeerd is onduidelijk. Helaas zijn er inmiddels lange wachttijden voor het nader gehoor, waarna pas het recht op leefgeld ontstaat.

"Nu de bewoners hun eigen eten kunnen koken, merk je al een verbetering in de stemming. Echter, het gebrek aan privacy, de open slaapkamers, valt hen zwaar net als het ontbreken aan mogelijkheid tot ontspanning."

Internet

Toegang tot internet is van groot belang. Om contact te hebben met de achtergebleven familie, voor informatie, om Nederlands te kunnen oefenen, voor toegang tot relevante formulieren en ook voor de broodnodige afleiding. In alle locaties lijkt er wifi aanwezig te zijn, maar in 11 locaties is deze beperkt beschikbaar, bijvoorbeeld alleen in de gemeenschappelijke ruimte of functioneert slecht. In de vorige quickscan gold dit al voor 9 van de 21 locaties, dus hier is geen vooruitgang te zien. In reguliere asielzoekerscentra is een Open Leer Centrum (OLC): een ruimte met computers met toegang tot internet waar kinderen hun huiswerk kunnen maken en verschillende e-learning programma's, zoals voor de Nederlandse taal, worden aangeboden. Deze ontbreekt in de noodopvang. Kinderen zijn voor toegang tot internet meestal aangewezen op de telefoon van hun ouders. Vooral voor kinderen die naar de middelbare school gaan betekent dit een beperking omdat zij voor hun huiswerk toegang tot internet nodig hebben.

“Op de boot is maar beperkt wifi. Ook geen geld om beltegoed te kopen, dus de lijntjes met ‘thuis’ zijn fragiel en dit geeft veel onrust”

3. School

In vergelijking met de eerdere quickscan, toen meerdere locaties nog maar relatief kort open waren, gaan nu meer kinderen naar school. Van de 13 locaties gaan vrijwel alle kinderen van basisschoollleeftijd naar school. Bij een grote locatie die in januari in Amsterdam is geopend, is nog niet voor alle kinderen een school gevonden. Bij twee locaties, waaronder het grootschalige Schinnen, die al in november van start zijn gegaan, kunnen de kinderen van middelbare schoollleeftijd nog steeds niet naar school. Ook voor de Afghaanse evacués in Zeist duurde het drie maanden voordat er scholen geregeld konden worden. In vrijwel geen enkele noodopvanglocatie is er een rustige plek om huiswerk te maken.

4. Participatie

In asielzoekerscentra is er een aanbod van programma's, Nederlandse les en activiteiten in en buiten het centrum. Ook is het mogelijk om vrijwilligerswerk elders in de gemeente te doen. Voor vluchtelingen en 'kansrijke' asielzoekers is er een aanbod in Nederlandse taal door gediplomeerde NT2-docenten. Daarnaast is het voor vluchtelingen mogelijk deel te nemen aan een voorinburgeringsprogramma.

In de noodopvanglocaties is veel minder geregeld op het gebied van participatie. In slechts de helft van de locaties is het mogelijk om Nederlandse les te volgen, meestal gegeven door vrijwilligers. Wel wordt bij meerdere locaties aangegeven dat het COA bezig is met het organiseren van Nederlandse les. Soms worden er vanuit gemeentelijke organisaties activiteiten georganiseerd. In Goes organiseren buurtbewoners wekelijks een sportactiviteit en in Heeg is er iedere week een taalcafé met buurtbewoners in het dorpshuis.

In Utrecht kunnen de asielzoekers uit de noodopvanglocaties cursussen volgen die door de gemeente Utrecht en het azc in het kader van Plan Einstein worden gegeven en biedt ook 'Welkom Utrecht' activiteiten aan.

“Het zou een enorm probleem oplossen als men bezig is en daar ook nog wat mee zou kunnen verdienen. Ze willen allemaal heeeeeeel graag werken.”

“Het niet hebben van ontspanningsmogelijkheden en het moeten afwachten bovenop alle zorgen die de bewoners al hebben en zonder uitzicht wanneer er wat gaat gebeuren, valt de bewoners erg zwaar! Ik heb het gevoel dat de rek er steeds meer uitgaat. Daarentegen zitten de mensen die vrijwilligerswerk doen merkbaar beter in hun vel.”

Activiteiten voor kinderen

Kinderen in de reguliere opvang hebben mogelijkheden voor sport, recreatieve activiteiten en soms ook zwembles in de gemeenten. Dit is belangrijk voor kinderen zodat ze naast hun school ook andere kinderen ontmoeten. Bovendien draagt dit bij aan hun ontwikkeling en aan de verwerking van de vaak ernstige gebeurtenissen die vluchtelingenkinderen hebben meegemaakt. Deze (financiële) afspraken met sportclubs, buurtcentra en gemeenten zijn mogelijk vanwege het langjarig bestaan van azc's in een gemeente. Daarnaast worden er kindactiviteiten door externe organisaties in azc's georganiseerd.

Bij de noodopvanglocaties is dit gezien de tijdelijkheid, financiële en personele beperkingen maar mondjesmaat mogelijk. Ook ontbreekt er in vrijwel alle noodopvanglocaties een geschikte binnenruimte voor kindactiviteiten en is er ook geen sportveld voor buitenactiviteiten. Vaak kunnen de kinderen ook niet veilig buiten spelen. Een gunstige uitzondering is de groepsaccommodatie op een camping in Zelhem met speeltoestellen en een sportveld.

Bij een beperkt aantal noodopvanglocaties wordt gemeld dat er kindactiviteiten door lokale organisaties worden georganiseerd.

“Voor de kinderen is er geen ruimte met de mogelijkheid voor ontspanning, om huiswerk te maken of met andere kinderen te spelen. Ook is er weinig toegang tot speelmateriaal.”

“Ook voor kinderen is er weinig te doen. Ze hebben nu wel ballen en skates, maar geen plek om er mee te spelen. Eten, slapen, spelen: alles gebeurt in dezelfde hal.”
(Bewoner grootschalige noodopvanglocatie)

5. Zekerheid van verblijf

Wachttijden asielprocedure

Maar liefst 7 locaties melden dat een deel van de asielzoekers nog geen aanmeldgehoor heeft gehad, terwijl dit gewoonlijk een paar dagen na aankomst in Nederland plaatsvindt. De inschattingen van de gemiddelde wachttijd voor het aanmeldgehoor variëren van 2 tot 4 maanden. Een groot deel van de asielzoekers heeft inmiddels wel een aanmeldgehoor gehad, maar zit in de wacht voor het nader gehoor. De gemiddelde wachttijd daarvoor wordt geschat op 4 tot 6 maanden, maar de meesten geven aan dat het nog onduidelijk is hoe lang de wachttijd zal zijn. Formeel moet de IND binnen 6 maanden op een asielaanvraag beslissen. Drie locaties melden dat ze voorbeelden zien van overschrijding van die beslistermijn van 6 maanden. De lange wachttijden voor de asielprocedure en de onzekerheid wanneer je eindelijk aan de beurt bent, valt de asielzoekers zwaar. Veel ervaren het gevoel van machteloosheid en sommigen zijn bang dat ze vergeten worden. Er is grote behoefte aan meer duidelijkheid en concrete indicaties van de IND over het verloop van de asielprocedure.

"De dag is een waiting game. Ik wacht op post van de IND over mijn asielprocedure of over een mogelijke overplaatsing naar een andere locatie."

(Bewoner grootschalige noodopvanglocatie)

"Toen ik hier kwam, werd verteld dat het verblijf hier maximaal twee maanden zou duren. Inmiddels is dat verlengd naar vier maanden. Ik durf niet meer te geloven dat ik daarna wordt overgeplaatst. Ik krijg het idee dat de mensen die hier werken ook niet weten hoe lang deze locatie nog open blijft."

(Bewoner grootschalige noodopvanglocatie)

Wachttijden verblijfsdocumenten

Normaal gesproken ontvangen asielzoekers kort na hun eerste registratie en onderzoek naar identiteit en nationaliteit in het Aanmeldcentrum hun W-document, het verblijfsdocument waarmee ze kunnen laten zien dat ze rechtmatig in Nederland verblijven. Helaas geldt ook hier dat er sprake is van lange wachttijden. De wachttijden voor het W-document lopen op van enkele weken tot 2 á 3 maanden. Een belangrijke factor daarbij is dat de IND-loketten waar het verblijfsdocument op afspraak opgehaald moet worden, grote achterstanden hebben. Het duurt wel 2 maanden voor je een afspraak kunt maken.

Een probleem is ook dat sommige noodopvanglocaties geen adres hebben, zoals veel van de boten en tenten. Dat geeft problemen bij het ontvangen van post zoals het afhaalbericht van de IND voor je verblijfsdocument. Twee locaties melden voorbeelden van asielzoekers van wie het verblijfsdocument al maanden klaar bleek te liggen zonder dat de asielzoeker daarover was geïnformeerd.

Ook lang niet alle vluchtelingen hebben na vergunningverlening hun nieuwe verblijfsdocument gekregen. Dat betekent dat zij niet gehuisvest kunnen worden, omdat ze zonder verblijfsdocument geen toegang tot voorzieningen hebben. Ze kunnen niet werken, geen bankrekening openen en geen DigiD aanvragen. Belangrijk is dat zij eerst worden ingeschreven in de BRP, waar ze ook een BSN-nummer krijgen. Voor nareizigers, gezinsleden van vluchtelingen, gebeurt dit tijdens hun aankomstprocedure. Vervolgens worden zij ook geconfronteerd met lange wachttijden voor de aanmaak en het ophalen van hun document. Voor de Afghaanse evacués geldt dat het lang heeft geduurd voordat hun inschrijving in de BRP was georganiseerd. Mogelijk is dat de reden dat meerdere locaties melden dat er Afghaanse evacués zijn die nog steeds geen verblijfsdocument hebben, terwijl ze al maanden geleden hun vergunning hebben gekregen. Dit belemmert de huisvesting in de gemeente omdat er zonder verblijfsdocument geen toegang is tot voorzieningen, zoals bijstand of toeslagen.

Groningen. Foto: ANP

Verhuizingen. Foto: ANP

6. Gezondheidszorg

Net als in de asielzoekerscentra loopt de toegang tot de medische zorg in de noodopvang via het GZA (Gezondheidszorg Asielzoekers). Dit gaat niet altijd goed. Bij sommige kleine locaties gaat contact leggen moeizaam en is het voor bewoners niet altijd duidelijk dat zij eerst telefonisch een afspraak moeten maken. Bij de grotere locaties is GZA één of meerdere keren per week aanwezig. Bij één locatie zou aan asielzoekers alleen niet uitstelbare zorg verleend worden, terwijl deze beperking formeel alleen voor de eerste twee maanden geldt. GZA is ook verantwoordelijk voor de (toeleiding naar) psychische zorg. Of deze toeleiding ook echt plaatsvindt, is minder zichtbaar voor VluchtelingenWerk. In de reguliere azc's organiseert GZA ook preventieve psychosociale zorg in de vorm van het programma Bamboe. In geen van de noodopvanglocaties lijkt dit georganiseerd te worden. In de noodlocatie voor Afghaanse evacués Heumensoord zou dit wel van start gaan, maar dat lukte niet meer voor de sluiting. Een positieve uitzondering is dat de bewoners van de noodopvanglocatie in Utrecht gebruik kunnen maken van de trainingen die worden aangeboden vanuit de gemeente en azc Utrecht, waaronder het preventieve programma 'MindFit'.

7. Verhuizingen

Uit de vorige quickscan bleek dat een groot aantal asielzoekers en vluchtelingen al meerdere keren waren verhuisd, ook al bestond de noodopvang toen pas enkele maanden. Ook nu rapporteren 8 locaties dat een deel van hun bewoners al 3 à 4 keer zijn verhuisd en soms al 5 à 6 keer. Dat overkomt niet alleen volwassenen maar ook kinderen. Vijf locaties melden dat kinderen al 2, 3 of soms 4 keer zijn verhuisd. Het trieste is dat de meesten verhuizen van noodopvang naar noodopvang. Vaak naar één met slechtere omstandigheden zoals de grootschalige hallen en tenten die langer open blijven. Het is bekend en ook wetenschappelijk aangetoond dat meerdere verhuizingen schadelijk zijn voor vluchtelingen. Kinderen verliezen net opgebouwde vriendschappen, hun leerprestaties gaan achteruit en ze lopen een hoger risico op medische aandoeningen.

De belangrijkste reden voor de vele verhuizingen is de vaak korte duur dat de noodopvanglocaties open zijn. Maar ook veel locaties waar het COA wel een half jaar over kan beschikken, gaan de komende tijd dicht. Van de 22 locaties uit deze inventarisatie zullen er 9 in maart of april sluiten en 7 in mei of juni. Het gaat hierbij vaak juist om de meer kleinschalige vormen van opvang die meer geschikt zijn voor gezinnen.

"Het grote zorgpunt is dat men ontzettend veel wordt verhuisd. Vooral in het geval van Afghaanse evacués. Sommigen hebben sinds augustus vier keer moeten verhuizen, wat zorgt voor veel frustratie, naast de zorgen over achtergebleven gezinsleden die in angst leven voor de Taliban."

Conclusie

De situatie in de noodopvang is sinds december over het algemeen verder verslechterd. Er zijn enkele verbeteringen te zien. Meer kinderen gaan naar school, er worden meer activiteiten georganiseerd en op een aantal locaties wordt eetgeld voor ontbijt en lunch verstrekt. Nu het verblijf langer duurt begint het gebrek aan voorzieningen en activiteiten echter steeds meer te knellen. Vooral de situatie in de grootschalige hallen en tenten waar ook kinderen verblijven is alarmerend. Veel vrouwen en kinderen voelen zich niet veilig, iedereen slaapt slecht vanwege de gehorigheid, veel kinderen eten slecht en er zijn geen goede speelmogelijkheden voor kinderen.

Een andere zorgelijke ontwikkeling is dat de wachttijden in de asielprocedure aan het oplopen zijn. Daardoor leven de asielzoekers in grote onzekerheid en is, vanwege de langere verblijfsduur, er ook steeds meer opvang nodig.

Het grootste deel van de huidige bewoners zal een verblijfsstatus krijgen en in Nederland blijven. Ongeveer een derde van de bewoners heeft al een verblijfsvergunning en de meeste asielzoekers komen uit landen waarvan de kans groot is dat hun asielaanvraag zal worden ingewilligd. Zij zouden dus juist Nederlands moeten leren en kunnen participeren in de samenleving in plaats van aan hun lot te worden overgelaten onder desolate omstandigheden.

Wat moet er gebeuren:

1. Uitbreiden van de reguliere opvang zodat de noodopvang zo snel mogelijk kan worden beëindigd. Bij voorkeur in de vorm van kleinschalige opvanglocaties en vooral in de regio's waar nu nog geen opvanglocaties zijn. Daarmee wordt een meer evenredige spreiding van opvang naar inwonertal gerealiseerd. Uitgangspunt moet zijn dat iedere asielzoeker wordt opgevangen in of bij de gemeente waar deze ook zal wonen indien een vergunning wordt verleend. Ook degene die al bij aankomst in het bezit zijn van een vergunning, zoals gezinsherenigers en hervestigers, kunnen dan – indien de huisvesting nog niet beschikbaar is – in of bij de gemeente van huisvesting worden opgevangen.
2. Sluiten van de grootschalige noodopvang in tenten en hallen, zo snel mogelijk en zeker voor kinderen. Vóór de meivakantie moeten alle 250 kinderen met hun ouders overgeplaatst worden naar reguliere azc's en de gezinnen met een vergunning alvast naar (tijdelijke) huisvesting in de gemeente.

3. Meer plekken in de reguliere asielopvang vrijmaken door:

- actief vluchtelingen/statushouders te huisvesten en dus het wegwerken van de achterstanden in de huisvestingstaakstelling;
- het uitbreiden van de Hotel- en accommodatieregeling met gezinnen zodat ook zij tijdelijk onderdak krijgen in afwachting van de definitieve huisvesting in die gemeente, mits goed rekening wordt gehouden met de belangen van kinderen en extra wisselingen van school worden voorkomen;
- het voor asielzoekers – net als nu geldt voor statushouders – mogelijk maken om met goede waarborgen tijdelijk bij familie en vrienden te verblijven.

4. Verbeteren van de leefomstandigheden in de noodopvang door:

- actief bewoners te betrekken bij de gang van zaken in de locaties en serieus werk te maken van hun verzoeken;
- het verstrekken van leef- en eetgeld aan alle bewoners zodat mensen zelf hun ontbijt, lunch en avondeten kunnen bereiden; plaats zo nodig mobiele kookunits zodat mensen zelf kunnen koken;
- actieve toeleiding tot psychische zorg en psychosociale ondersteuning;
- goed functionerende wifi en zo nodig mobiele units die als Open Leercentrum kunnen functioneren;
- het bieden van Nederlandse les en participatiemogelijkheden (binnen en buiten de locaties);
- met de gemeente en organisaties te zorgen voor een aanbod in activiteiten;
- bewoners actief toegang te geven tot de arbeidsmarkt;
- het wegwerken van achterstanden bij het verstrekken van documenten en inschrijving in de BRP;
- duidelijkheid te geven over de duur van het verblijf.

5. Voorkomen dat meer noodopvang nodig wordt door de wachttijden in de asielprocedure weg te werken en asielzoekers duidelijkheid bieden over het verloop van hun asielprocedure.